



Tri Sestry DE MUNT, L'OPERA NATIONAL DE LYON, LE THEATRE DE CHATELET FOTO JOHAN JACOBS

sen. Het afgeslankte symfonieorkest brengt variatie in de muzikale kleuren van het ensemble en vergroot de akoestische ruimte wanneer de theatrale ruimte zich uitbreidt: van het salon naar de tuin of van de intimiteit van één tot drie personages naar de drukte van meer personages. Eötvös' filmische ervaring inspireerde hem zelfs tot het opsplitsen van het symfonische

orkest in één groep links en één rechts, zodat hij een stereo-effect kon bereiken. In Brussel heb ik daar niets van gemerkt. Wellicht was het procédé niet haalbaar in De Munt. Omdat het podium er niet diep genoeg is, nam het grote orkest plaats in de repetitieruimte op de vierde verdieping van De Munt en werd hun muziek via luidsprekers het podium opgestuurd.

Mentale ruimte

Wat kan een encenering nog toevoegen aan zulk een sterk muziekdramaturgisch geheel? Omdat Peter Eötvös een regieconcept wenste dat niets te maken had met het Russische realisme, vroeg hij de Japanse choreograaf en regisseur Ushio Amagatsu. Samen met beeldend kunstenaar Natsuyuki Nakanishi concentreerde die zich op

de symboliek van de cijfers drie (drie zussen, de driehoeksrelaties in de drie sequenties) en twee (twee orkesten en de verbinding van het mannelijke en het vrouwelijke). Op een zo goed als lege scène bewegen de zangers zich op een manier die geïnspireerd is op het kabukitheater. Voor de achterwand hangen drie immense, met doek bespannen kaders; organisch geordende stippen (sterrenconstellaties?) brengen lichtjes reliëf aan in de effen vlakken. Naargelang de mentale of fysieke ruimte van de verschillende scènes groter of kleiner wordt, draaien de kaders open of dicht en laten ze meer of minder licht binnenvallen. Zowel in de scenografie als in de kostuums is gebroken wit de hoofdkleur, waardoor een meditatief effect ontstaat. De encenering schept als het ware een mentale ruimte waarin je je ten volle kan concentreren op de muziek.

Deze opera, in deze bezetting en encenering, is een (hedendaags) monument. Toch zou ik hem graag eens in handen zien van één van de muziektheatergezelschappen die zich het laatste decennium in de schaduw van de opera ontwikkeld hebben. Zij onderscheiden zich immers niet alleen door het schaalverschil (waardoor het tweede orkest waarschijnlijk niet tot de financiële mogelijkheden hoort), maar vooral door hun manier van werken, die veel beter aansluit bij de door Peter Eötvös geformuleerde ideeën over een ensemble. Ik kan me niet inbeelden dat zij de muzikanten in een orkestbak zouden wegstoppen, te meer omdat technische oplossingen voor eventuele akoestische problemen in het verlengde liggen van Eötvös' aanpak. Hedendaagse muziekdramaturgie en onderzoek naar de interactie tussen muziek, tekst, beeld, beweging – eventueel met behulp van technologische middelen – maken immers fundamenteel deel uit van hun dagelijkse praktijk. Wie *The Woman Who Walked into Doors*